

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. — 't Portiertje van Roeselare. — 301. De Kleine Tooneelspeelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. — 306. De Wonderbare Redding. — 307. Fiere Margriet van Leuven. — 310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. — 312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Teekens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan. — 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter van Eikenhof. — 318. Het Iuiftje van Parijs. — 319. De Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het Gezin van den Visscher. — De Wilde Cow-Boy. — 323. Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen. — 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een angstig avontuur. — 327. De Reis in den Nacht. — De Zwarte Bende. — 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare Soldaat. — 331. Een keer Wildstrooper. — 332. Het Wonderland. — 333. Het Verloren Testament. — 334. In veilige Haven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. — 336. Een brutale Feeks. — 337. Vaders vertrouwen. — 338. De vlucht over de Schelde. — 339. Neel's avontuur. — 340. De Zwarte Ruiters. — 341. De Held van Afrika. — 342. De Pleggzoon van den Bedelaar. — 343. Het beleg van den Ravenburg. — 344. Een avontuurlijke vacantie. — 345. De vriend van den Indiaan. — 346. De Pelgrims en de Roofridder. — 347. De twee Gemzenjagers. — 348. Het verloren Koffertje. — 349. De Held van Maldegghem. — 350. Het verlaten Huis. — 351. De schat in den Kelder. — 352. — Het huis in de Dennen. — 353. De vriend van den Zeekapitein. — 354. De gestrafte Hoogmoed. — 355. Grootmoeders helpers. — 356. Een Vlaamsche jongen in Amerika. — 357. De jonge Kolonist. — 358. De herder van de Hooglanden. — 359. Na lijden komt verblijden. — 360. De twee Robinson Crusoe's. — 361. Edelmoedigheid beloond. — 362. De Durver. — 364. De Durver in de Prairie. — 365. De jonge Hovenier. — 366. De sluwe Goochelaar. — 367. De valsche Boudewijn. — 368. De zonderlinge Bezoeker. — 369. De schrik van het Dorp. — 370. De Plaaageest. — 371. Bij de Eskimo's. — 372. Ewyn, de lijfeigene. — 373. De eenzame hoeve. — 374. Het Schot in den Avond. — 375. De Stiefmoeder. — 376. Gescheiden Vrienden. — 377. Het Avontuur der Kerstzangers. — 378. Hoogmoed gebroken. — 379. De Cirkusjongen. — 380. Uit het Cirkus. — 381. Het Spookschip.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert, Wetteren.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr. 424

A. HANS

EEN VERIJDELDE DIEFSTAL

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

De Verijdelde Diefstal.

I.

't Was op het eind van November 1918. Het had gesneeuwd en gevoren, en het was beter binnen dan buiten.

Op den eenzamen steenweg naar Duffel liep een schamel gekleede jongen, van ongeveer zestien jaar. Het begon al te schemeren, de verlatenheid lag over de velden.

— Waar zal ik van nacht weer slapen? mompelde de jongen.

Hij was een wees waarom niemand zich bekommerde. Reeds twee dagen doolde hij langs de straat, liep van dorp tot dorp en bedelde zijn brood.

Het was ook een ellendige tijd, toen eind November 1918.

Vier jaar lang had de oorlog gewoed in Euro-

pa en ook daar buiten. En vier jaar waren de Duitschers meester geweest in ons land, waar zoo heftig gestreden werd, vooral aan de Leie en de IJzer.

Nu was de oorlog uit. De eigen overheid bestuurde weer. Maar er heerschte gebrek aan alles. De menschen hadden nog geen werk. Velen zwierven ver van huis, daar ze tijdens of op het eind van den oorlog weggevoerd waren geweest of zelf uit hun streek om allerlei gevaren de vlucht hadden genomen. Velen vertoefden zelfs in het buitenland. Men had nog gebrek aan levensmiddelen.

Vanmorgen had Edmond — zoo heette de kleine zwerver — in een stad met velen voor een bureel gestaan. Men deelde er bons voor voedsel uit.

Goedgekleede menschen zoowel als havelooze lieden hadden de handen uitgestrekt, om een kaartje te bemachtigen.

Als de nood dwingt, moet men veel verduren, en wagen. Honger kan zoo fel nijpen.

Edmond had geen bon gekregen en trok de stad weer uit. Hij hoopte buiten gemakkelijker aan voedsel te geraken. Vanmiddag had hij op een hoeve een bord soep en een stuk brood gegeten. Hij was zoo eenzaam op de wereld. O, hij had gelukkig geleefd te Antwerpen bij vader en

moeder, vier jaar geleden, hij en zijn zusjes Emma en Klara.

Maar vader moest naar den oorlog. En moeder bleef met haar drie kinderen te Antwerpen achter. Familie bezaten ze er niet, want vader en moeder waren vroeger uit West-Vlaanderen naar Antwerpen komen wonen. Vader had er werk aan de dokken gevonden en steeds flink zijn brood verdiend.

Het dorp bij de Leie, vanwaar ze afkomstig waren en waar de familie woonde, moest nu geheel verwoest zijn. Dat wist Edmond echter niet.

Moeder had zich moedig gehouden. Doch toen er sedert 1917 geen nieuws meer kwam van vader, werd ze neerslachtig. En van het danig zorgen en werken, viel ze ziek. Emma, Edmonds zusje, stierf van zwakte. Klara, die ook geheel ondervoed was, mocht naar een gesticht in de Kempen.

Edmond bleef bij moeder alleen. Een week geleden overleed moeder. Vader zou ook wel dood zijn, zeiden de bureu, die zich in de eerste dagen over Edmond ontfermden. Ze wilden dan zorgen, dat de knaap in het weeshuis opgenomen werd. Maar daarvoor had Edmond schrik, hoe dwaas dit ook was. En stil ging hij heen, weg uit de stad. Hij zou de familie zoeken in Vlaan-

deren. Dat plan zat nu in zijn hoofd. Hij vermoedde niet, dat de geboortestreek van zijn ouders, ontvolk en vernield lag als een woestenij en de bevolking al jaren verspreid was over Frankrijk en Engeland.

Hoe zou de schamele wees ook den toestand kennen van het verwilderd Westelijk deel van ons land, al had hij veel over den oorlog hooren praten!

Maar niet naar het weeshuis! Dat was zijn groote angst! En hij zou er toch zoo goed geweest zijn, de arme doolaar.

Nu stapte hij op den eenzamen landweg door den killen avondwind, die hem tot op de huid aangreep.

Was er ooit meer verlaten knaap dan hij?

Hij voelde zich zoo hongerig en zoo moe. Verleden nacht had hij in een schuur geslapen bij Bouchout. Dan doolde hij voort, eigenlijk onbekend met de richting.

Hij verdwaalde thans tot op een baan naar Duffel. Hij wist eigenlijk niet, waar hij zich bevond. Onbezonnen had hij Antwerpen verlaten. Wat moest er van den wees geworden?

Edmond zag een hoeve. Hij besloot er nachtverblijf te vragen.

Edmond had dus gemeend, dat hij op den buiten beter zou geholpen worden dan in de stad.

Immers tijdens den oorlog, had hij het wel gezien, hoe menschen uit zijn straat van den buiten nog wat eten meebrachten, dat ze binnen moesten smokkelen, want het was verboden, daar de overheid het voedsel gelijkelijk wilde verdeelen.

Wat kende de wees ook weinig de toestanden buiten! De bevolking hier in de omgeving van Antwerpen moest op haar hoede zijn, en was achterdochtig.

Geen wonder, de landbouwers werden op hun hoeven bedreigd door dieven, die ook al tengevolge van den oorlog, inbraken pleegden en dikwijls wreed te werk gingen.

Er waren al vreeselijke dingen gebeurd. Men sprak over de rooversbenden van Edegem en Kontich, en nog van medeplichtigen uit Putten, Tremeloo en andere plaatsen, maar die met elkaar allerlei tochten overlegden.

Ja, 't deed nog leelijk, na den oorlog. En dat kwaad kwam van eigen volk. 't Gevolg van den oorlog! Knapen waren verwilderd opgegroeid; vader weg en moeder gebukt onder zorgen. Velen kwamen van voedsel smokkelen tot stelen. Tijdens den oorlog waren er, die met bedrieglijken handel veel geld verdienden. Ook nu nog wilden ze aan geld geraken, zonder te werken.

Ook elders in het land ontstonden zulke benden, als te Gent, Adegem, enz. (1).

Ja, dat was nog een der geesels van den gruwelijken oorlog.

Geen wonder dus, dat de landlieden op hun hoede waren voor zwervers en al vroeg deuren en blinden sloten. Velen hielden zelfs den ganschen nacht de wacht, met wapens bij zich, revolvers en geweren, die ze van aftrekkende Duitse soldaten hadden gekocht.

In zulk een akeligen tijd, en nu de schemering reeds neerzonk, zwierf daar de arme, verlatene Edmond.

Hij zag dus een hoeve en besloot er nachtverblijf te vragen.

Hij stapte door de poort op het hof. Edmond was nog al groot voor zijn jaren. En er waren toen ook veel jeugdige boosdoeners.

Dadelijk begon een hond wild te blaffen. Het nijldige dier rukte aan zijn ketting, en sprong rond zijn hok. Gelukkig brak de keten niet.

Edmond schrok van dat lawaai en bleef staan.

De landbouwer kwam aan de deur zien.

— Hei daar, riep hij, wat wilt ge hier?

(1) We herinneren ons dit alles zeer goed, daar we de processen van die benden bijwoonden.

— O, mag ik als 't u belieft, in de schuur slapen... ik ben zoo moe! smeekte Edmond.

— Ge zijt van Antwerpen. Ik hoor het aan uw spraak.

— Ja...

— En wat doet ge dan 's avonds zoo ver van de stad?

— Ik moet naar familie... maar ik ben verdoold geweest. O geef mij een plaatsje in uw schuur. Ik kan niet meer voort. Ik zal er geen kwaad doen.

— Ja, dat kunt ge denken! We kennen 't volkje van uw soort. Brand stichten en stelen. Maak maar gauw dat ge weg zijt, en pas op dat ge hier niet blijft rondslenteren, of ik stuur den hond op u af.

De jongen keek den boer woedend aan.

— Ik ben geen dief, zei hij dapper, maar ge zijt een man zonder hart.

De arme Edmond verliet de hoeve en doolde verder. Weldra zag hij een andere hoeve. Weer stapte hij naar de woning. De vensterluiken waren nog niet gesloten. Binnen brandde een lampje op de kas.

Een vrouw roerde in een pot, die boven het vuur hing. Aan de tafel zat een knaap van ongeveer zeventien jaar. In den hoek stond een wieg.

O, wat trok de gloed van het vuur den klei-

nen zwerver aan! Mocht hij hier wat eten, zich warmen en dan rusten!

Hij zou reeds blij zijn met een plaatsje in de schuur. Als hij maar onder dak was!

Edmond klopte op de deur.

De vrouw opende echter een venster op een kier en vroeg:

— Wie is er daar?

De wees trad nader en zei:

— Madam, mag ik een boterham hebben, ik heb zoo'n honger. En wilt ge me toelaten in de schuur te slapen?

— Moeder, pas toch op... we zijn alleen thuis... vader is er niet! hoorde Edmond daar binnen den zoon zeggen. Ge moogt de deur niet open doen, voegde de jongen er bij.

— Een boterham zal ik u geven en dan moet ge verder gaan, sprak de vrouw tot Edmond.

Ze sloot het raam weer.

Edmond zuchtte. Nog geen rustplaats voor den nacht! En hij wankelde van moeheid; hij leunde tegen den muur.

Het venster werd opnieuw geopend.

— Hier is brood, zei de landbouwster. Er zit veel vet op. Maar nu moet ge het hof verlaten.

— O, laat me in de schuur slapen; ik zal er geen kwaad doen. Ik ben zoo moe! Mag ik in het stroo liggen? smeekte Edmond.

— Neen, ik wil het niet! Pas op voor de politie... ik verwittig u... Ge moet het hof verlaten!

Het venster werd dicht geklapt... En daar stond Edmond in de duisternis en de koude. Geen medelijden met hem!

De vrouw had hem niet gevraagd, wie hij was of waarom hij niet naar zijn huis ging.

Och, het was hetzelfde wantrouwen als overal! Er zwierven zooveel menschen rond en er werden allerlei leugens verteld, als men hun ondervroeg.

Men had gehoord, dat bedelende knapen en vrouwen voor de dievenbenden de hofsteden bespiedden. Het was in 1918 een akelige tijd! En met den avond kwam op de afgelegen boerderijen de angst voor den donkeren, geheimzinnigen nacht.

Edmond schreide. Nu in zijn afgematheid en uitputting verlangde hij naar de geburen te Antwerpen, die goed voor hem waren geweest... Morgen zou hij terug keeren naar de stad. Zoo kon het niet blijven duren. Dan was hij toch beter in een gesticht.

De wees kwam langs de schuur... Hij voelde aan de deur. Ze was los. Hij kon binnen. Even aarzelde hij. De vrouw had met politie bedreigd.

Er was toch geen politie in de buurt. Dat waren maar woorden.

O, mogen rusten! De vrouw kon hem nu niet meer zien. De baas was niet thuis. O, als hij stil in het stroo kroop! En dan slapen... en morgen vóór het licht werd weer heen gaan!

Niemand zou het bemerken! Hij kon niet verder... En overal zou men hem weg sturen. Hij wilde het wagen.

Edmond trad in de schuur, op den tast vond hij stroo... Hij zonk er in neer... O, wat deed dat deugd! Wat lag hij zacht.

Hij at zijn brood op. Het smaakte heerlijk, maar nog weldadiger scheen de rust.

De knaap kroop bijna geheel onder het stroo en kreeg het spoedig warm.

Hier lag hij nu, verlaten wees, ook een der miljoenen slachtoffers van den schandelijken oorlog, zooals er over gansch de wereld waren!

Zijn moeder en een zusje gestorven van zorgen, en ellende; vader waarschijnlijk gesneveld.

Edmond dacht aan zijn ander zusje, Klara. Wanneer zou hij haar terug zien? Werd ze wel ooit beter? Arm uiteengerukt gezin! Men had vooral in de steden luidruchtig het eind van den oorlog gevierd, en daarbij te weinig aan den rouw van duizenden gezinnen gedacht. En na-

tuurlijk was er vreugde omdat de moorddadige strijd ophield.

Maar de oorlogsellende was niet gedaan. Die zou men nog vele jaren voelen.

Edmond lag wel-behaaglijk in het stroo. O, men zou hem hier niet vinden. Morgen vroeg kon hij heen gaan... Maar morgen, dat leek nog zoo heel ver. Rusten nu... heerlijk rusten... slapen!

Hij zei de gebeden op, die hij van moeder geleerd had... O, die goede moeder! Zoo kort geleden was ze nog bij hem. In de vier laatste dagen kon ze niets meer zeggen. Toen lag ze in het gasthuis. 's Namiddags mocht Edmond er bij. Stil zat hij met een buurvrouw aan haar bed en keek hij naar het bleke, zoo smal geworden gelaat.

Toen ze den vijfden dag kwamen, was moeder gestorven, zei de zuster.

En de buurvrouw en Edmond begaven zich naar het doodenhuis. Daar lag moeder.

O, wat was ze veranderd! Edmond had veel geweend. Hij mocht maar even blijven.

Met de burens had hij dan in de kapel den lijkdienst bijgewoond. En daarna voerde men moeder met andere dooden in een grooten, zwarten wagen naar het kerkhof. Ze werd van den arme begraven.

Edmond had niet kunnen meegaan. Er stierven zooveel menschen, vooral door de vreeselijke griep, en ze werden haastig naar het kerkhof gebracht.

De zwarte wagens reden gedurig heen en weer.

Ja, dat alles behoorde tot dien oorlogstijd van 1918. Er was waarlijk weinig reden om feest te vieren...

Edmond dacht nu aan dat alles en stil schreide hij om zijn moeder.

Wat zou hij morgen en in de volgende dagen doen? Kon hij ooit de familie vinden in West-Vlaanderen? Stil... niet denken nu... Rusten en slapen... Morgen... dat was nog ver af.

Hij had het nu zoo heerlijk warm. Hij soesde weg en de verlaten wees viel in een sluimer.

II.

De jongen van de hoeve, die nog eens naar de koeien kwam zien in den stal, aan de schuur vastgebouwd, bemerkte Edmond niet.

Hij trok de deur dicht en sloot de vensterblinden van de woning.

Angstig keek hij dan rond. Hij had zooveel over de rooversbenden gehoord, en hij was bang.

En vader, die al twee weken weg was. Hij lag ziek in een gasthuis te Mechelen, waar men hem geopereerd had.

Hij beterde gelukkig heel goed, maar zou nog wel een week weg blijven.

De jongen trad in huis.

— Alles in orde, Jan? vroeg de landbouwster.

— Ja, moeder...

— Niets meer van dien landlooper bemerkt?

— O, neen...

— Wat zou dat weer voor een kerel geweest zijn? Hij zag er nog jong uit. Maar we mogen niet in iedereen een dief zien. Er dolen veel sukelaars rond, die door den oorlog van hun gemeente verjaagd zijn, zoo zitten Duffel en Mechelen vol met West-Vlaamsche vluchtelingen. En velen willen nu terug. De Duitschers hebben burgers opgeëischt, die ook al op den dool zijn... Maar ja, wie kunt ge vertrouwen? Toch had ik dien jongen maar in de schuur moeten laten. Hij sprak zoo beleefd... Jan, we zullen eten, en dan ons avondgebed doen, en vroeg gaan slapen... Wien God bewaart, is wel bewaard. Gelukkig, dat vader geneest!

Het was moeilijk om in den nacht gezelschap te krijgen. Ieder was in dezen tijd het liefst thuis en met hoe meer volk hoe beter, want de inbrekers kwamen talrijk. De gendarmen waren nog niet allen terug van den oorlog. Velen be-

vonden zich in Duitschland, waar nu onze troepen lagen.

Eigenlijk was het nog geen vrede, doch alleen wapenstilstand.

Voor het vredesverdrag moesten de regeeringen en krijgsoverheden samen komen.

Zoo heerschten er overal ongeregelde toestanden en werd vooral het platteland nog slecht bewaakt.

De bewoners moesten zelf maatregelen nemen voor hun veiligheid.

Geen wonder dus, dat ook deze eenzame landbouwster en haar zoon steeds met vrees den nacht tegemoet gingen.

Ze hadden geen waakhond. Maar aan honden stoorden de stoutmoedige dieven zich niet. Ze gaven ze vergif in.

Een uur later was het stil in huis.

Toch bleef Jan lang wakker liggen. Hij bad.

O, wat verlangde hij naar den morgen, al was hij toch moe, want hij moest vader vervangen en hard werken.

Maar elke ochtend met het nieuwe licht bracht als verlossing uit angst.

Alleen de wind zuchtte nu om de hoeve.

Het was ongeveer elf uur toen Edmond uit zijn slaap wakker schoot.

— Waar lig ik nu? dacht hij eerst versuft.

Maar dadelijk herinnerde hij het zich, hoe hij in een schuur nachtverblijf had gezocht.

Hij hoorde echter spreken, vlak bij hem. De vrouw der hoeve had met politie gedreigd. Kwam men hem nu zoeken?

Edmond verschrok en hield zich zeer stil.

— Wannes blijft lang weg, hoorde hij iemand zeggen.

En een ander antwoordde:

— Hij zal wel komen. Hij heeft gezegd tussen elf uur en half twaalf. We zitten hier warm. Wannes moet opletten en zien, wat hij doet, want hij meent, dat ze hem verdenken. Hij mag niet in de val lopen. Maar wees gerust, hij zal er zijn.

— En ge weet zeker, dat er hier maar een vrouw en een jongen thuis zijn?

— En een kind in de wieg, als ge het juist wilt weten. De baas ligt in 't gasthuis te Mechelen.

— Ja, ja, dat is zoo, maar zouden er geen slapers komen?

— Neen! Gij altijd met uw muizenissen! We hebben toch goede bespieders. Ze doen hun werk zooals het moet.

— En zou het de moeite waard zijn hier een slag te wagen?

— Dat geloof ik! Er is veel geld. En de vrouw zal ons moeten toonen, waar het is. Och, jongen, 't is kinderspel. En we kunnen overal nog veel buit halen. We moeten de kans gebruiken. Als de gendarmen terug zijn, dan wordt het wat anders. Nu zijn wij de baas...

— 't Kan echter rap veranderen.

— En er wordt overal fel geklaagd over het stelen. En de overheid zal opeens streng zijn.

Edmond lag te beven in het stroo.

Hij begreep nu de waarheid. Er waren dieven in de schuur en ze wilden de vrouw bestelen. Ze wisten, dat zij alleen thuis was. De jonge zoon zou haar niet kunnen beschermen.

De schelmen wachtten dus nog op een medeplichtige, misschien wel hun baas.

— O, ik moet dat verhinderen, dacht Edmond.

Wat kon hij doen? De vrouw waarschuwen. Dat zouden de schavuiten kunnen hooren en dan zouden ze toespringen en nog de meesters zijn, want het was hier eenzaam.

— Ik moet hulp in het gebuurte halen, zoo dat

ze er niets van merken, dacht Edmond. Het is het eenige middel.

Hij had een eerlijk gemoed, en voelde het zijn plicht den diefstal te verijdelen.

Het was toch een vreeselijke taak voor hem...

Dieven in de nabijheid, slechte lieden, gewoon uit te gaan om te stelen en te rooven!

Met zulke kerels was hij in deze schuur en hij moest hun slecht plan verhinderen.

Edmond zweette van angst.

Hij richtte zich op. Hij schrok. Het stroo ritselde. Ze moesten het eens hooren! Maar de mannen spraken voort en vermoedden niets.

Stil kroop Edmond weg, want hij begreep dat als de dieven hem ontdekten, ze hem misschien wel zouden doodden. Gelukkig lagen de twee boeven nog al ver achter een wagen. Voorzichtig kroop Edmond uit het schuurtje. Hij huiverde van koude en zenuwachtigheid.

— Wat moet ik nu doen? vroeg hij zich weer af.

Plots zag hij een lichtje in de verte.

— Zeker een hoeve waar ze nog op zijn, dacht hij.

Op een drafje liep hij er naar toe. En ja, het was een landbouwer, die juist thuis kwam met zijn gezin. Hij was uit geweest. De lieden schrokken, toen ze den jongen zagen, maar nog meer

toen ze zijn haastig gestameld verhaal hoorden.

— Vlug, dat moet verhinderd worden, zei de landbouwer. Vooruit jongens, wendde hij zich tot zijn drie groote zoons. We hebben nog twee revolvers en nemen ook een knuppel mee. We zijn met vieren. We zullen die kerels gemakkelijk overmeesteren. Blijft gij u maar wat verwarmen en houdt mijn vrouw en dochters gezelschap, zei hij tot den wees.

Vlug verlieten ze het huis en gingen naar de kleine hoeve.

— Ze zullen nog wel in de schuur zijn, meende de boer.

Maar toen ze op het erf kwamen, zagen ze een klein lichtje blinken aan een der vensters. Drie boeven waren bezig een ruit uit te snijden. Zonder aarzelen sprongen de helpers er op af. De dieven, die geweldig verschrokken, dachten aan geen tegenstand, maar poogden te vluchten. Men hield hun echter de revolvers voor. Een ontsnapte. Twee waren gepakt.

Ze werden gebonden met de touwen, die een der zoons, nog haastig van huis had meegenomen.

— Moeder, moeder! riep daar binnen Jan, de zoon, die door het lawaai ontwaakt was.

De vrouw was ook al wakker en stond op.

— Er is volk op het hof. Het zijn dieven! jammerde Jan.

— Maar ik geloof, dat ze juist gepakt worden, stamelde de vrouw ook ontsteld.

— Moeder, ge moogt de deur niet open doen!

— Ze kloppen...

— O, niet open doen!

Maar daar klonk een stem:

— Anna, wees niet benauwd, ik ben hier, Dolf Lievens met mijn zoons. We hebben twee dieven beet en ze goed gebonden. Doe maar open! Ge herkent toch mijn stem!

— Ja, ja!

De vrouw maakte licht, kleepte zich haastig wat aan en deed de deur open.

— O, wat is er toch allemaal gebeurd? vroeg ze.

Schuw keek ze naar de twee aangehouden en, die door de zoons in huis geduwd werden en geheel terneer geslagen bleken.

— Ja, ja, die lafaards wisten, dat uw man in het gasthuis ligt, en wilden bij u komen stelen. Gelukkig werd dit bemerkt door een jongen, die in uw schuur sliep. Hij is ons alles komen zeggen en natuurlijk trokken we seffens hierheen. We verrasten ze juist, toen ze wilden binnen

breken. Er waren er drie: een is kunnen vluchten.

— Een jongen, die in ons schuur sliep! herhaalde de vrouw.

— Ja, hij is nu bij ons thuis...

— O, moeder, dat is de jongen, aan wien ge een boterham gegeven hebt, sprak Jan. Hij is dan toch in de schuur gekropen.

— In elk geval is hij een eerlijke, moedige knaap, hernam Dolf Lievens. Nu, ge kunt morgen alles van hem zelf hooren. We moeten nu deze twee deugnieten naar Duffel voeren. Jan, span de kar in.

Een van de zoons Lievens zou den verderen nacht op de hoeve blijven.

De anderen brachten de gevangenen naar het dorp.

Dolf Lievens ging naar huis.

Edmond zat er bij het vuur. Hij had aan de vrouw en dochters reeds zijn geschiedenis verteld.

De baas hoorde die nu ook.

— Nog al een arm slachtoffertje van dien vervloekten oorlog, zei hij. Wel, vriendje, we zullen morgen wel eens verder spreken. Nu moet ge naar bed. En niet in het stroo hoor!

Edmond lag heerlijk onder de dekens. Hij bleef toch nog een tijdje wakker. Het was zulk een vreemde nacht.

IV.

Den volgenden morgen kreeg Edmond een flink ontbijt.

Tegen tien uur moest hij met Dolf Lievens op de hoeve van den verijdelde diefstal zijn. De overheid zou er komen.

Anna — zooals dus de bazin heette — ontving hem zeer vriendelijk. De naam van haar man was Wessels.

— Jongen, ik ben gisteravond niet goed voor u geweest, zei de vrouw. Ik gaf u wel een boterham, maar ik verjoeg u toch. Och, we zijn hier zoo bang voor vreemden, die 's avonds op het hof komen, voegde ze er verontschuldigend bij.

— En ik was zoo moe, dat ik niet verder meer kon; ik kroop toch in de schuur, sprak Edmond.

— God zij gedankt, dat ge het gedaan hebt. Edmond vertelde dan, hoe hij de dieven hoorde en hulp wilde halen. Alles was goed gelukt.

— Een brave, moedige jongen zijt gij! hernam de vrouw.

Ze vernam nu ook zijn geschiedenis en had veel medelijden met hem.

Daar kwamen de burgemeester en een veldwachter. En weer moest Edmond alles meedelen.

De burgemeester prees hem.

— Het wordt toch een begin met aanhoudingen, zei hij. Maar het krioelt rond Antwerpen van zwervende deugnieten. Er zullen strenge maatregelen genomen moeten worden door het gerecht.

De burgemeester wilde ook weten, wie Edmond was en waarom hij zoo rond doolde.

— Ik zal voor u doen, wat ik kan, zei hij. Maar stel het plan uit uw hoofd, om familie op te zoeken in West-Vlaanderen. In de streek, waar ge heen wilt, is het een woestenij en woont er voorzeker niemand meer. Ge begrijpt wel, dat er voor den wees van een soldaat gezorgd zal worden.

— Voorloopig gaat de jongen met mij mee, als ge het goed vindt, burgemeester, zei Dolf Lievens.

— Natuurlijk vind ik dat goed! Waar zou hij beter kunnen zijn?

— Wel, hij heeft getoond, dat hij een eerlijk hart heeft, en hij verdient dat we goed voor hem zijn.

Edmond had voor de eerste dagen een onderdak. Hij dacht wel met wat schrik aan een weeshuis, maar begreep zelf, dat het dwaas zou zijn nog verder te dolen.

De dieven werden naar de gevangenis te Mechelen gebracht.

Wessels kwam uit het hospitaal genezen naar huis. Dat was een groote blijdschap. Vader zat weer op zijn gewone plaats. In den eersten tijd zou hij nog niet veel mogen werken, maar dat gaf niet. Elken dag immers werd hij sterker.

Men had, toen hij in het gasthuis lag, de geschiedenis van den verijdelden diefstal verzwegen. Hij zou te ongerust zijn geweest. Men moet een zieke ontzien.

Nu vernam hij alles. Natuurlijk schrok hij nog.

Edmond kwam dagelijks op de hoeve. Wessels had hem zoo innig dankbaar de hand gedrukt.

Hij had een lang gesprek met zijn vrouw. Ze waren welgesteld en hadden een flinke boerderij.

— Laat ons Edmond als kind in huis nemen, stelde Wessels voor. Hij heeft het waarlijk aan ons verdiend.

Moeder vond het goed. En zekeren dag reed het echtpaar naar den burgemeester.

— Dat zou een schoon werk van u zijn, zei deze. Er zijn nu zooveel ongelukkige kinderen. Edmond zal weer een tehuis hebben, en ouders, en gelukkig leven. Ik zal die kwestie regelen met

de overheid. Ik heb nu bij het leger inlichtingen gevraagd over Edmonds vader. Ik vermoed, dat de man gesneuveld is, maar zekerheid hebben we niet.

Edmond was blijde, toen Wessels en zijn vrouw hem hun besluit meedeelden. Nog altijd had hij vage vrees voor een gesticht. Nu mocht hij altijd op de hoeve wonen. O, het leek hem heerlijk toe. Jan was ook verheugd. Het was alsof hij een broer kreeg.

Na een paar weken ontving de burgemeester bericht, dat Edmonds vader in 1917 gesneuveld was aan den IJzer en begraven lag te West-Vleteren.

Voorzichtig deelde men dit nieuws aan Edmond mee. De jongen had veel verdriet. Hij dacht weer zoo sterk aan dien gelukkigen tijd, voor den oorlog.

Edmond was dus een oorlogswees. De overheid keurde het goed, dat hij bij Wessels bleef wonen, en zou een jaarlijksche toelage geven, waarmee Edmond mocht studeeren. De knaap kon ambtenaar worden bij de posterijen. Men had daarover eens gepraat met een onderwijzer. En Edmond volgde dan te Mechelen middelbaar onderwijs.

Op een Zondag reisde hij met zijn pleegmoeder naar een dorp in de Kempen. En in een sana-

torium ontmoette hij er zijn zusje Klara. O, wat waren beiden blijde elkaar weer te zien! Ze hadden reeds brieven gewisseld. Maar nu hadden ze zooveel te vertellen.

Klara was van haar zwakte hersteld.

Ook voor haar werd gezorgd, door de regeering. Ze zou weldra naar een kostschool gaan en er leeren voor onderwijzeres.

Zoo was beider toekomst verzekerd.

Klara kwam nu en dan een paar dagen bij de familie Wessels logeeren.

Edmond deed zijn best op school, en maakte goede vorderingen. Hij had talrijke vrienden, en voelde zich gelukkig.

Maar er kwamen ook uren van droefenis. Zeker, de menschen waren goed voor hem. Ook bij Lievens kon hij komen zooveel hij wilde. En alle bureu hielden van hem.

Doch het is toch hard eigen vader en moeder zoo jong te moeten missen.

Dan sloop Edmond achter in den hof op een bank onder de boomen, in de eenzaamheid. En stil weende hij er, om vader en moeder. Dat verlichtte hem.

O, die goede dagen van vroeger, als hij met zijn ouders en zusjes wandelde naar Schooten, naar het Peerdsbosch, naar Kapellen! Of als ze

overvoeren naar Sint-Anneke en er zich vermaakten in een hof en er mossels aten met wit brood!

's Winters speelden ze met het ganzenbord of de loto. Hoe vierden ze den feestdag van vader en van moeder. O, als moeder dan wafels bakte!

Zooveel herinneringen kwamen er boven. Ja, dat kon den wees aangrijpen en dan zat hij uren in het stil hoekje van den hof. Wessels en zijn vrouw wisten het wel en ze begrepen zijn verdriet. Ze lieten hem stil zitten.

Zeker, het is hard eigen vader en moeder te moeten missen. Edmond bedacht dan hoe ze elkaar in den Hemel hadden terug gevonden en dat troostte hem.

Zoo gingen de maanden voorbij.

In de groote vacantie bezochten Edmond en Klara het graf van hun vader te West-Vleteren.

Wessels reisde met hen mee. Ze zagen de groote verwoesting van het arme Vlaamsche land, de nog wilde woestenij, waar teruggekeerde bewoners toch reeds barakken hadden gebouwd.

Het was voor de weezen een ontroerend oogenblik, toen de wachter van de begraafplaats hun bij een zerk bracht, waarop ze den naam van hun vader lazen. Schreiend knielden ze neer en baden ze...

Maar ze wisten, dat ze hooger moesten zien en

hier alleen vaders stoffelijk overblijfsel lag en zijn ziel in betere gewesten vertoefde.

Ook moeders graf bezochten ze dikwijls. Wessels had gezorgd, dat er een kruisje op stond met haar naam.

Klara was thans op de kostschool en de vacanties bracht ze bij de familie Wessels door. Broer en zuster zagen elkaar dus dikwijls.

... ..

Op zekeren dag moest Edmond met Dolf Lievens en zijn zoons naar Antwerpen.

Daar werd het proces gevoerd tegen de vele dieven en ook moordenaars van de verschillende benden, die men na een lange jacht gevangen had genomen.

Edmond moest getuigen evenals Lievens en zijn jongens over den verijdelden diefstal.

De bladen schreven veel over dat lange proces.

De schuldigen werden streng gestraft.

... ..

De maanden werden jaren.

Edmond had zijn studies geëindigd en werd benoemd tot postklerk te Mechelen. Hij bleef bij zijn pleegouders wonen, wien hij zeer dankbaar was.

Twee jaar later legde Klara haar examen als onderwijzeres af en werd op een dorp in de omgeving benoemd.

Weer waren broer en zuster dicht bij elkaar.

Zoo werd alles goed. Toen Edmond trouwde, zeiden Wessels en zijn vrouw, dat hun huis nog altijd voor hem open bleef.

En dat kon ook niet anders. Er waren onverbreekbare banden gelegd sedert den nacht van den verijdelden diefstal.

E I N D E.

Op het Friesche land Ameland, aan de kust, stond een huis waar een zekere Wijtema met zijn vrouw woonde. Ze hadden ook een zoon, maar die wilde de wereld in en voer op een zeilschip van Hamburg en Bremen naar Amerika.

Wijtema had het zelf ook niet heel breed, maar kon toch met zuinig leven en hard werken er komen.

Op zekeren avond zaten de echtgenooten samen bij de kachel. Ze hadden heel den dag gewerkt en nu bleven ze nog eventjes praten, alvorens naar bed te gaan.

— Hoor den wind eens, zei de vrouw. Het is stormweer. Als er onzen jongen maar geen ongeluk overkomt. Ik ben nooit gerust.

— O, gij bange vrouw, sprak Wijtema. Hij zal nog wel andere stormen beleefd hebben. Maak u daar toch geen zwaar hoofd in.

Na een uurtje stelde de man voor om naar bed te gaan, en weldra was het rustig in huis. Het duurde ook niet lang of beiden lagen in slaap. De vrouw kreeg echter een benauwdens droom. Ze bemerkte het schip, waarop haar zoon matroos was. Het stormde geweldig en ze zag duidelijk haar jongen. Hij droeg een blauwe kiel.

In haar droom hoorde ze een stem die een bevel riep. Daarna zag ze, dat haar zoon de mast in moest. Hij klom langs het touwwerk en was weldra heelemaal boven. De mast zwiepte heen en weer. De vrouw werd zeer angstig. Ze richtte zich op, kon moeilijk ademen. Alles in haar droom. Plots viel haar zoon uit den mast. Ze zag hem liggen. Hij was omringd door kamardden, en bloedde geweldig uit het hoofd.

— Moene! Moene! zei hij kreunend.

Op zijn Amelandsch beteekent « Moene » moeder. Hij riep naar haar.

Met een gil schrok de vrouw wakker. Alles was donker. Ze hoorde het gehuil van den storm en het snorken van haar man.

Ze zat recht in bed.

Ze wekte haar man en vroeg:

— Hebt ge iets gehoord?

— Wel neen, laat me slapen!

De vrouw durfde niets meer te zeggen, maar kon den slaap niet vatten. Ze dacht altijd maar aan haar zoon. Hij was verongelukt. Ze geloofde het vast.

Eindelijk brak den morgen aan. Vroeg stond vrouw Wijtema op. Ze had geen rust meer.

Toen haar man wakker was, deed ze het heele verhaal. Hij lachte er mee.

— O, een droom! Ge zijt toch niet bijgeloofig zeker, zei hij.

Maar de moeder kon de ongerustheid niet van haar afzetten. Altijd zag ze haar zoon en hoorde ze zijn kreet: « Moene! »

Zekeren dag kwam er een sloep naar wal. Ze herkende vrienden van haar zoon. Alles draaide rond haar. Ineens zag ze den droom voor haar oogen.

De vrienden stonden ondereen te spreken. Ze schenen te aarzelen. Maar de vrouw kwam nader en zei:

— Ik weet wat er gebeurd is. Mijn zoon is dood. Ik heb het in mijn droom gezien.

De zeelieden knikten. Toen zei de oudste:

— We waren op de vaart naar Amerika. Het stormde. Uw jongen moest in den mast om iets aan een zeil te doen. Hij viel er uit. Hij lag op het dek, en bloedde uit het hoofd. Hij zei « Moene ». Toen stierf hij.

— Ik heb het gehoord dat hij naar mij riep, sprak de vrouw.

Alles was geschied in denzelfden nacht en op hetzelfde uur toen vrouw Wijtema haar droom had. Zoo was haar moederhart van haar kind vervuld geweest.